

**Ponitrianske múzeum v Nitre**  
Štefánikova trieda 1,  
949 01 Nitra

Letná sezóna:  
apríl – september  
utorok – sobota  
9.00 – 17.00 h  
Zimná sezóna:  
október – marec  
pondelok – piatok  
9.00 – 17.00 h

tel.: +421 940 943 015  
lektornr@muzeumnitra.sk

**Múzeum v Zlatých Moravciach**  
Námestie A. Hlinku 1,  
953 01 Zlaté Moravce

Letná sezóna:  
apríl – september  
utorok – sobota  
9.00 – 17.00 h  
Zimná sezóna:  
október – marec  
pondelok – piatok  
9.00 – 17.00 h

tel.: +421 948 235 049  
lektorzm@muzeumnitra.sk

**Dom ľudového bývania  
a architektúry v Šali**  
Štúrova 4, 927 01 Šaľa

Letná sezóna:  
apríl – september  
utorok – sobota  
9.00 – 17.00 h  
Zimná sezóna:  
prehliadky na objednávku

tel.: +421 940 943 016  
lektor@muzeumnitra.sk



u. fond  
na podporu  
umenia

**Nitrak**

**ZOOMY.SK**

**Nitra DEN**

**TVnitricka**  
regionálna televízia

**pravé slovenské**  
hrdo a srdcom

**pardon**



Ponitrianske  
múzeum  
V NITRE

2026  
KALENDÁRIUM

*S nami po celý rok!*



## Vozokanská bitka – bitka v znamení víťazstva

Obraz *Bitka pri Veľkých Vozokanoch* predstavuje atraktívnu historickú tému. Dielo je komponované na veľký, široký pravouhlý formát. Nie je signované, ani datované. Detailné zobrazenie celého výjavu je špecifické množstvom miniatúrnych postáv, vedutou v poslednom pláne a legendou v spodnej časti obrazu. Obraz zachytáva panoramatický pohľad na bitku pri Veľkých Vozokanoch, ktorá sa odohrala 26. a 27. augusta 1652. Podľa dostupných údajov sa ešte v polovici 19. storočia nachádzal vo Veľkej sieni tekovského stoličného domu v Zlatých Moravciach.

Odborníci obraz datujú do 19. storočia. Má ísť o prácu zlatomoraveckého maliara Galla z roku 1837, ktorá mala byť náhradou za stratenú staršiu maľbu, vytvorenú asi 50 rokov po slávnej bitke pre veliteľa jednotky novozámockej posádky Žigmunda Esterházyho, ktorý sa tejto bitky tiež zúčastnil. Napriek tomu, že nejde o pôvodinu, dielo sa dostalo do povedomia ako jeden z mála obrazových dokumentov udalosti.

Kompozícia opakuje panoramatický pohľad na krajinu a verne zachováva rozloženie bojujúcich vojenských jednotiek podľa strategického vojenského letáka, ktorý vznikol krátko po víťaznej bitke. Napriek víťazstvu uhorskej armády mala bitka tragický dopad na šľachtický rod Esterházi. Počas jednotlivých stretov padli v bitke štyria príslušníci rodu - František, Tomáš, Ladislav a Gašpar Esterházi.

Pravdepodobne práve kvôli tejto skutočnosti si bitka získala mimoriadnu pozornosť.

Význam maľby spočíva v tom, že je jediným známym zobrazením bitky pri Veľkých Vozokanoch na našom území.

# Kalendár výstav 2026

## Sprievodné podujatia pre deti a školy

### Ponitrianske múzeum v Nitre

#### Po stopách slimáka Kamila

Výchovno-vzdelávací program spojený s tvorivými dielňami, založený na spoznávaní múzea a jeho zaujímavostí v prítomnosti slimáka Kamila, maskota Ponitrianskeho múzea v Nitre. Program je určený pre žiakov základných škôl, ale aj pre materské školy.

#### Načo sú nám múzeá?

Výchovno-vzdelávací program, ktorý predstavuje poslanie a náplň múzea ako inštitúcie v spoločnosti. Deti majú príležitosť nazrieť za „zatvorené dvere“ a spoznať jednotlivé odborné činnosti múzejného života. Program je určený pre žiakov základných škôl.

#### Zoo(lógia) s deťmi a pre deti

Výchovno-vzdelávací program, v ktorom deti hľadajú odpovede na otázky ako sú napr.: Prečo sú v múzeu zvieratá? Ako sa dostanú zvieratá do múzea? Prečo ich vystavujeme? Aká je práca zoológa v múzeu? Program je určený pre žiakov základných škôl.

#### Ako sa žilo na Veľkej Morave

Výchovno-vzdelávací program predstavuje Veľkú Moravu od jej vzniku, územného rozšírenia až po jej zánik, a to na základe archeologických nálezov a historického bádania. Program je určený pre žiakov základných škôl.

### Múzeum v Zlatých Moravciach

#### Po stopách slimáka Kamila

Výchovno-vzdelávací program spojený s tvorivými dielňami, založený na spoznávaní múzea a jeho zaujímavostí v prítomnosti slimáka Kamila, maskota Ponitrianskeho múzea v Nitre. Program je určený pre žiakov základných škôl, ale aj pre materské školy.

### Ponitrianske múzeum v Nitre

#### Nitrianskou živočíšnou ríšou

Dlhodobá výstava približuje faunu Tribeča, najmä v okresoch Nitra a Zlaté Moravce. Vystavené sú stavovce - od majestátneho zebra hrivnatého, cez lasicovité šelmy až po drobné spevavce. Výstava prezentuje biodiverzitu živočíchov tohto územia.

#### Etuda o starej Nitre

Dlhodobá výstava prezentuje odevnú kultúru urbánneho prostredia Nitry. Podáva pohľad do bohatých dejín odievania, dobového textilu, odevných doplnkov či hygienických štandardov z prelomu 19. a 20. storočia.

#### Oroduj za nás...

Dlhodobá výstava vykresľuje pestrý duchovný svet vidieckeho človeka z prelomu 19. storočia a 20. storočia a jeho prejavy v príslušných obciach v povodí Drevnice. Návštevníkom odhalí zlomok etnografickej zbierky Ponitrianskeho múzea v Nitre.

#### Nitrianska maľovňa porcelánu

Dlhodobá výstava prezentuje zbierku produktov ojedinelého podniku – Nitrianskej maľovne porcelánu, ktorý pred I. svetovou vojnou pôsobil na území mesta Nitry.

#### 11. 2. – 15. 4. 2026 Tí, ktorí zhrešili - Holíčska šibenica vo svetle interdisciplinárneho výskumu

Putovná výstava predstavuje výsledky archeologického výskumu historickej šibenice v Holíči, ktorý realizovala Katedra archeológie FF UKF v Nitre. Prepája poznatky archeológie, histórie, antropológie a digitálnych rekonštrukcií, aby priblížila miesto spojené s výkonom hrdelného práva v stredoveku a novoveku.

#### 7. 5. – 16. 9. 2026 Medzi brehmi Nitry

Most ponad rieku Nitru sa stáva symbolickou bránou medzi históriou a prírodnými vedami. Výstava vás pozýva vstúpiť do príbehu rieky, ktorá formovala život ľudí aj krajinu okolo seba. Od prvých zábleskov histórie Gisserovho kúpaliska až po súčasnú rozmanitosť rastlín a živočíchov.

#### 1. 10. 2026 – 13. 1. 2027 Chanuka - zázrak svetla

Výstava približuje históriu, tradície a symboliku jedného z významných židovských sviatkov – sviatku svetla, viery a nádeje. Pomocou originálnych predmetov, fotografií a interaktívnych prvkov predstaví príbeh zázraku v jeruzalemskom chráme. Návštevníci spoznajú tradičné pokrmy, hry aj piesne, ktoré k sviatku patria.

### Múzeum v Zlatých Moravciach

#### Rod Migazzi

Stála expozícia priblíži životné osudy tekovského župana, grófa Viliama Migazziho, posledného mužského potomka rodu Migazzi v Zlatých Moravciach. Predstaví jeho pôsobenie a prínos v kultúrnom, spoločenskom, sociálnom a hospodárskom rozvoji mesta a okolia. Zároveň priblíži životné osudy jeho manželky Antónie a ich šiestich dcér.

#### Spomienka na Janka Kráľa

Stála expozícia pripomína 150. výročie narodenia významného štúrovskeho básnika Janka Kráľa. Podáva stručný prehľad jeho osudov ako človeka, básnika a aktívneho účastníka revolučných rokov 1848/1849.

#### Vozokanská bitka – bitka v znamení víťazstva

Prezentácia vzácneho obrazu s vyobrazením slávnej bitky s Turkami, ku ktorej došlo v roku 1652 pri Veľkých Vozokanoch, neďaleko Zlatých Moraviec. Návštevníci sa prostredníctvom obrazu prenású do obdobia protitureckých vojen.

#### 13. 3. – 14. 10. 2026 Svadobné kuchárky

Na slovenských dedinách mala kuchárka výnimočné postavenie a uznanie vďaka svojmu umeniu. Pri dôležitých udalostiach, najmä svadbách, pripravovala veľké hostiny. Výstava predstavuje jej úlohu v miestnej komunite a ponúka spomienky, fotografie a exponáty z vidieckej kuchyne.

#### 30. 10. 2026 – 27. 1. 2027 Kolekcia vianočných spomienok

Jedným z najmilších vianočných zvykov je zdobenie vianočného stromčeka. Práve tomuto krásnemu zvyku je venovaná výstava, ktorá preniesie návštevníka do sveta vianočných ozdôb.

## Dom ľudového bývania a architektúry v Šali

#### Stála expozícia ľudového bývania

Expozícia v Dome ľudového bývania a architektúry v Šali prezentuje spôsob ľudového bývania a roľníckeho hospodárenia na juhozápadnom Slovensku. Vystavené predmety pochádzajú zo zbierkového fondu Vlastivedného múzea v Galante. Objekt je národnou kultúrnou pamiatkou.